

بررسی اثر دما و مدت زمان تخمیر بر کیفیت بذر تولیدی دو رقم گوجه فرنگی

حسین نعمتی، طیبه نازدار، مجید عزیزی، حسین آروبی

گروه علوم باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه فردوسی مشهد

جهت تعیین مناسبترین شرایط تخمیر که یکی از روشهای معمول استخراج بذر گوجه فرنگی می باشد بذور دو رقم هیبرید F1 گوجه فرنگی به همراه ماده ژلاتینی اطراف آن ها در دو دمای 25°C و 35°C به مدت ۱، ۲، ۳، ۴، ۵ و ۶ روز تخمیر شده و بذور حاصله در دو آزمایش فاکتوریل مجزا با سه تکرار مورد بررسی قرار گرفتند. آزمایش اول در قالب طرح کاملاً تصادفی در آزمایشگاه گروه باغبانی و آزمایش دوم در قالب طرح بلوکهای دو بار خرد شده در گلخانه تحقیقاتی باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد انجام شد. نتایج به دست آمده از بررسیهای آزمایشگاهی نشان داد اثر نوع رقم، دمای تخمیر، مدت زمان تخمیر و تاثیرات متقابل این عوامل بر جوانه زنی بذور، در سطح احتمال ۵٪ معنی دار بوده است. بیشترین و کمترین میانگین جوانه زنی به ترتیب مربوط به بذرهای رقم فرئون حاصله از تخمیر در دمای 25° به مدت ۱ روز و رقم دامینیتور حاصله از تخمیر در دمای 35° به مدت ۶ روز بود. بررسی های گلخانه ای نشان داد اثر نوع رقم، اثرات متقابل رقم و دمای تخمیر، رقم و مدت زمان تخمیر و اثر متقابل رقم، مدت زمان و دمای تخمیر بر درصد جوانه زنی بذرهای حاصله و ارتفاع دآن ها معنی دار نبود، اما اثر دما، مدت زمان تخمیر و اثر متقابل این دو بر صفات مذکور اختلاف معنی داری را نشان داد. بر اساس نتایج به دست آمده در هر دو بررسی، کیفیت بذر با افزایش زمان و دمای تخمیر کاهش یافته و تخمیر در دمای 25° و به مدت ۱ تا ۲ روز پیشنهاد می شود.